

ДЕМОНИЗЪМЪ

Интересното е, обаче, че то заговорва и въ самия него — и въ такива моменти сякашъ поетътъ е готовъ да му „съдействува“, не само да го понася „страдателно“.

Поне тъй е въ „Демонъ“. Тамъ, както и въ „Пѣсень на пѣсеньта ми“, индивидуалистичното му упоение намира крайния си изразъ: възславя се титанизмътъ на единъ гордъ, самотенъ и амораленъ духъ:

Азъ съмъ вихъръ и мъгла,
владѣя царство безъ предѣлъ...
не зная време, нито цель
въ размахъ, пориви и стремежъ,
азъ съмъ зной и скрежъ.

Както загатнахме, той не е Лермонтовиятъ Демонъ съ неговата тежка досада, съ преситата му да върши само зло. Упоенъ е отъ силата си и властта си и жаднѣе за нови завоевания и победи. Самотността му е привилегия на могъщество, не наказание:

Високо ще те изнеса:
на горда самота
въ призвездния предѣлъ.
Духътъ ми е орелъ.
И азъ живѣя тамъ,
но азъ съмъ самъ.

Но и тази горда самота не носи щастие. Като Лермонтовия герой, и Яворовиятъ копнѣе по една Тамара — да я издигне до себе си, да я молепса съ демонични страсти... и най-после да изживѣе шемета и блаженството на погубването ѝ: